

Sjukdomar aktuella för drever

Avelskommittéen

Lungödem

Lungödem är en viktig fråga för Dreverklubben. Det är ett allvarligt problem inom rasen men vi vet att det går att bedriva effektiv avel om vi får in bra rapporter från alla hundägare som drabbats.

Vi måste tyvärr fortfarande uppmana dem som har släktingar till Drevmyrens Dino att avstå från avel om de finns på båda sidorna i stamtavlan. Samma gäller för Gäddegårdens Stej som tyvärr fick för många valpar. Vi kan inte riskera att öka upp lungödem i rasen mer än vi redan har gjort. Det gäller för övrigt att vara vaksam även för ägare till andra hanar och tikar om det visar sig att avkommor eller andra nära släktingar med lungödem dyker upp. På listan över rekommenderade hanar finns de med som högst har en nära släkting med lungödem (avkomma eller helsyskon) så det är upp till var och en att kontrollera. Se upp med kombinationen Drevkompis Jim och River Race Arwen, att den inte finns på båda sidor vid parning.

Även i år har vi valt att ha en särskild artikel om lungödem.

PRA (Progressive Retinal Atrofi)

Progressiv retinal atrofi (PRA) har länge varit en av de mest fruktade ögonsjukdomarna hos hund då den leder till blindhet och är ärftlig d.v.s. sprids från föräldrar till avkomma. För den drabbade hunden kan förlusten av synen vara nog så jobbig men det ställer även krav på djurägarna som får ett helt förändrat förhållande till sin hund och dess skötsel. För uppfödare kan det vara en total katastrof som spolierar årtionden av omsorgsfullt avelsarbete.

Det långa namnet på sjukdomen är en beskrivning av vad som händer i ögat. Progressiv betyder fortskridande, i det här sammanhanget att sjukdomen långsamt blir värre med tiden. Retinal innebär att sjukdomen drabbar näthinnan (retina). Atrofi kan översättas med förtvinning eller skrumpning. Sannantaget betyder det att näthinnan sakta förtvinar och dör. Det finns flera olika gener som orsakar sjukdomen som har enkel recessiv nedärkning, vilket innebär att både hanen och tiken måste ha anlaget för att sjukdomen ska kunna uppstå. Av avkommorna drabbas i medeltal 25 % av sjukdomen om båda föräldrarna är bärare av anlaget i enkel uppsättning och friska. Det finns DNA-tester för en del av varianterna. Ögonlysning före parning har använts tidigare och används fortfarande i stor skala för att förebygga sjukdomen i flera raser (efter Fredrik Ståhlberg, leg. vet.). I övrigt se årsboken 2016. Tyvärr försvann de hundar

som var inblandade i de PRA-fallen vi fick innan vi kunde ta blodprov på dem, annars kunde vi haft vetskap om vilken genvariant som vi har i drever och kunnat fastställa om föräldrarna är bärare.

Om du misstänker att din hund drabbats av PRA så hör av dig till ordföranden i avelskommittén och ta kontakt med en specialist på ögonsjukdomar som rapporterar till SKK.

Hund som lämnat avkomma med PRA och där det sjukdomen stambokförts, märks i SKK avelsdatum med observandum. T.ex. S30860/2002 Flotägårds David.

Renal dysplasi

Vi har fick några fall för 2–3 år sedans som felaktigt misstänktes vara renal dysplasi på drever, tidigare kallat PNP. Dessa registreras från och med 2014 av SKK för samtliga raser. Registreringen baseras på resultatet från en histopatologisk undersökning av njurvävnad. Den onormala utvecklingen av njuren (själva grundorsaken till sjukdomen renal dysplasi) sker redan hos fostret i livmodern eller hos den nyfödda valpen. När njurarna är färdigutvecklade cirka 1–2 månader efter födelsen, kan denna utvecklingsrubbing inte uppkomma. De sekundära förändringarna fortsätter dock, varvid njurarnas funktion successivt minskar. Sjukdomen utvecklas i olika takt hos olika individer, men det vanliga är att hunden drabbas av kronisk njursvikt och dör (eller avlivas) mellan 4 månaders och 2 års ålder.

Det kan finnas olika orsaker till renal dysplasi, men i de fall sjukdomen drabbar många hundar inom en ras och hundar som är släkt med varandra, kan man dra slutsatsen att det sannolikt är en genetisk förändring som ligger bakom. Arvsgången har inte kunnat fastställas men eftersom sjukdomen är allvarlig kan följande rekommendation tillämpas i avelsarbetet: Den drabbade individen är självfallet inte aktuell för avel. Båda föräldrarna, till kullar som drabbats av renal dysplasi, nedärver en ökad risk att deras avkommor skall utveckla njursjukdomen eller att de bär på anlag för sjukdomen och därför skall föräldrarna, liksom även friska valpar i kullen, fortsättningsvis inte heller användas i avel.

Njurvävnadsprov från misstänkta fall av renal dysplasi från unga hundar (under 3 år) av samtliga raser bör skickas in av veterinär till laboratorium för undersökning. En särskild remiss utgör underlag för central registrering och ska bifogas den ordinarie laboratorieremissen.

Ett forskningsprojekt avseende renal dysplasi pågår för närvarande vid Sveriges lantbruksuniversitet, Uppsala. SKKs hemsida Renal dysplasi.

Läs: Renal dysplasi och andra progressiva nefropatier hos hund – artikel publicerad i Svensk Veterinärtidning nr 1/14.

Collagen type III glomerulopati

Denna sjukdom drabbade två dreverkullar sommaren 2018 där flera valpar dog tidigt och som senare klassats som Collagen typ III glomerulopati. En avhandling från Norge av Runa Rørtveit förklarar mycket om sjukdomen som inte finns med i SKKs program. Dreverklubbens avelskommitté har rekommenderat att föräldrar, kullsyskon och av-

kommer inte skall användas i avelsarbetet då den orsakar lidande för drabbade valpar. Tyvärr har detta inte hörsammats.

Ärftlig sjukdom förorsakar njursvikt hos ung hundar

Av Runa Rørtveit ph.d. ved NMBU Veterinærhøgskolen «Canine Collagen Type III Glomerulopathy».

Kollagen type III glomerulopati er en sjelden, men alvorlig nyresykdom som opptrer hos dyr og mennesker. Årsaken til sykdommen er ukjent, men siden den forekommer oftere i noen familier, er den sannsynligvis arvelig. Sykdommen medfører kronisk nyresvikt og per i dag finnes det ikke et tilfredsstillende behandlingstilbud, verken for hunder eller mennesker.

I doktorgradsarbeidet sitt har Runa Rørtveit studert denne sykdommen i to hundefamilier. Hun fant at sykdommen arter seg svært likt hos hunder og mennesker. Studier på hund kan dermed også tilføre mer kunnskap om den humane varianten av denne sykdommen.

Rørtveits arbeid viser at kollagen type III glomerulopati hos hund er en arvelig sykdom som nedarves med vikende arvegang. Det vil si at foreldrene er friske bærere av sykdommen, og at omtrent en fjerdedel av valpene deres rammes. Studier av valpekull fra fødselen av viste at de syke valpene vokste saktere enn sine friske kullsøsken. Allerede så tidlig som ved 50 dagers alder begynte de syke valpene å tape proteiner gjennom urinen som følge av sykdommen. Etter hvert utviklet de forhøyet blodtrykk og kronisk nyresvikt.

Ikke bare nyresykdom

Både hos mennesker og dyr har det vært uklart om dette er en primær nyresykdom eller om det er en systemisk sykdom som omfatter flere organsystemer. Rørtveit fant at syke hunder hadde forandringer i leveren i tillegg til i nyrene, og dette kan tyde på at kollagen type III glomerulopati er en systemisk sykdom.

Hun oppdaget også at det er lokale celler i nyrene som «løper løpsk» (løper amok) og masseproduserer proteinet kollagen type III. Proteinene er en komponent av bindevev og skal under normale omstendigheter ikke finnes i nyrene. Opphopning av proteinet her forstyrrer nyrens normale funksjon, og nyresvikt oppstår.

Ofte sammenlignes blodverdier fra syke valper med normalverdier hos voksne hunder. Kunnskap om blodverdier hos friske valper kan imidlertid forenkle diagnostiseringen av sykdom hos valper, og derfor inngikk også studier av blodverdier fra friske valper i doktorgradsarbeidet.

Published 3. mars 2015 – Updated 23. mai 2017

Haddebos Wilma. Foto privat.

Hudsjukdomar hos drever

Likheter och skillnader mellan Pemphigus foliaceus och Pemphigus vulgaris vad gäller patogenes och prognos

Zandra Lundberg

Självständigt arbete i veterinärmedicin, 15 hp

Veterinärprogrammet, examensarbete för kandidatexamen Nr. 2011: 65

Institutionen för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap

Uppsala 2011

Sammanfattning

Pemphigus foliaceus och pemphigus vulgaris är två mycket allvarliga, autoimmuna blåsbildande sjukdomar som kan drabba bl.a. hund. Blåsorna övergår till erosioner, ulcerationer och krustor allt eftersom sjukdomen fortskrider. Sjukdomsförloppet skiljer sig något mellan de båda pemphigusvarianterna. Pemphigus foliaceus är en mer yttlig form som oftast börjar symmetriskt i ansiktet och sen blir mer generaliserad över hela huden. Pemphigus vulgaris är en djupare form som bildar blåsor i framför allt slemhinneepitel som kan återfinnas i munnen och mukokutana övergångar som läppar, vulva och anus. Även Pemphigus vulgaris sprider sig över kroppen men blir inte lika generaliserad som pemphigus foliaceus. Prognosen för de båda sjukdomarna skiljer sig inte nämnvärt åt – den anses vara relativt god om djuret får adekvat behandling, svarar på denna och inte drabbas alltför mycket av biverkningar. Om djuret däremot inte svarar på de behandlingsformer som finns eller reagerar kraftigt mot behandlingen så är prognosen mycket dålig. https://stud.epsilon.slu.se/2484/1/lundberg_z_110414.pdf

Drever kan även drabbas av andra allergier som kan ge utslag och diarréer. De kan bero på miljön i form av kvalster och olämpligt foder eller att deras immunförsvar inte är tillräckligt utvecklat. Om det är valpar är givetvis råmjölken från tiken viktig, både mängd och kvalitet, för att valpen skall hinna utveckla sitt eget immunförsvar.

I RAS finns förslag att ordna en enkätundersökning för att bl.a. få fram trovärdiga siffror på omfattningen av lungödem, PRA, renal dysplasi, hudsjukdomar, mm. Givetvis bör även andra frågor ställas om dreverns framtid.

Se särskild artikel.

Hjärnhinneinflammation/meningit (Steroid responsive meningitis arteritis, SRMA)

Ett par fall har rapporterats av hjärnhinneinflammation hos drever men det finns troligen fler. Det är osäkert om det är en ärftlig sjukdom men vissa raser är mer drabbade än andra. Rådet tills vidare är att inte använda drabbade individer i avel. Nedan finns lite mer information om sjukdomen.

SRMA är en typ av hjärnhinneinflammation som drabbar unga hundar, vanligtvis är de 6 till 18 månader vid insjuknande. Symtomen, som ofta uppkommer mycket akut, är feber, nacksmärta och nedsatt allmäntillstånd. Hunden upplevs ofta som mycket stel och vill inte röra på sig. Diagnos ställs med hjälp av ett ryggmärgsvätskeprov som visar tecken på inflammation, d.v.s. en ökad reaktion från immunförsvaret med ökad mängd celler i provet. Däremot saknas tecken på infektion såsom t.ex. bakterier. Även blodprov brukar visa tecken på inflammation. I vissa fall kan en trolig diagnos ställas endast utifrån typiska symptom och ålder på hunden. Orsaken till sjukdomen är inte helt klarlagd men ett överaktivt immunförsvar bidrar sannolikt.

Sjukdomen behandlas i första hand med kortison. Ofta behöver man behandla med höga doser i början, vilket kan medföra en del biverkningar. Behandlingen måste oftast pågå under flera månader, men i successivt nedtrappande doser. De allra flesta hundar svarar bra på behandling och prognosen på sikt är god, däremot är det vanligt med återfall av sjukdomssymtom upp till cirka tre års ålder.

Sammanfattning från Marie Werholts examensarbete

Steroid-responsiv meningit-arterit (SRMA) är en vanlig form av meningit hos hund. Det är ett immunopatologiskt tillstånd där etiologin ännu inte är fullständigt känd. Syftet med studien är att utifrån svenskt journalmaterial sammanställa information om sjukdomen. Uppföljning i de fall det var möjligt skedde med telefonsamtal med djurägarna. 15 hundar ingick i studien. Samtliga hundar har genomgått en neurologisk undersökning på universitetsdjursjukhuset, SLU och fått diagnosen SRMA ställd utifrån symtombild, prov från cerebrospinalvätskan som visar en neutrofil pleocytos samt ett snabbt svar på insatt kortisonbehandling.

Petit basset griffon vendéen visade en predisposition i studien. Symtom på meningit har uppmärksamats tidigare inom rasen och resultaten från denna studie indikerar att detta fortfarande kan vara ett betydande problem. Utöver symptom på meningit drabbades fyra av samtliga hundar av neurologiska symptom. Tre av dessa hade en blödning

till CSF. Detta indikerar att neurologiska symtom kan orsakas av blödning till följd av arterit och kan uppstå sekundärt hos hund med meningit. Fler än hälften av hundarna har haft minst ett återfall av SRMA men det finns även hundar i studien som varit symptomfria och klarat sig utan kortison i över tre år. Två av hundarna står på en underhållsdos av kortison (nov 2003) och riskerar återfall om medicinen sätts ut. Behandlingsresultaten överensstämmer med tidigare studier och visar att prognosen för tillfrisknande gynnas av en korrekt diagnos tidigt i sjukdomsförloppet, en individanpassad adekvat behandlingsregim och regelbunden uppföljning.

Marie Werholt, Examensarbete 2004:45 Steroid-responsiv meningit-arterit hos hund. Veterinärmedicinska fakulteten SLU Handledare: Karin Hultin-Jäderlund Institutionen för kirurgi och medicin, smådjur.

Foto: Jennie Wallin.